

Bir sonbahar yazısı

HASAN BÜLENT
KAHRAMAN

Bakıyorum.
Tepelere, sırtlara
yayılmış binlerce ev
mürdüm eriği morluğundaki
göğün yavaş yavaş gecenin
koyuluğuna devrilişiyle

ışıklarını yakıyor ve her günkü oyun tekrarlanıyor. Dikkatle süzüyor, fakat bir tekinin bile ışığını yaktığı anı yakalayamıyorum. Sanki o ışıklar hep yanmaktadır, fakat bir sis perdesinin arkasında kalmıştır. Şimdi o sis kayboluyor ve onlar birer birer ortaya çıkıyorlar. Her şey aynı, ama gene de bir farklılık var.

Dün hava soğudu ve kar yağdı. Tokluğundan ortalığa yayılan derin ferahlığı yaşadık ama gene de o soğukta bile, yalancı bir şeyler vardı. Şimdi anlıyorum: Bahar gelmektedir.

Kardan bir gün öncesinin yaz benzeri sıcaklığını yemiş ağaçlardan bir tanesi ertesi sabah, kurşun rengi bir göğün altına, kar şafağına, tepeden tırnağa açarak ve boşlukta bembeyaz durarak çıktı: "Bir isyan bayrağı gibi..." Bugün başka bir camdan dışarı bakarken ve son birkaç günün tortusunun içimde dibe çöküşünü adeta 'dinlerken' gördüğüm bir kokina, yeşil, ince, karmaşık dalları, ama güçlü gövdesi ve üstündeki tek tük turuncu meyveleriyle karın altında bir sabrın kibri içindeydi.

Bahar geliyordu!

Bugün 'yenigün' - nevrüz.

Oysa hiçbir baharın getirdiği hiçbir yenilik yoktur. Baharlar, kimi çiğ ve ham ruhların, hayatı kendi içlerinde yaşamamanın zenginliğini bilmeyip kendilerini hayatın içine gömenlerin çocuksu heyecanlarına alet olurlar ve 'coşku ayları' diye bildirilirler. Baharın gerçeği, yalnızca o yaşlı ozanın sesindedir: "Nisan en zalim aydır..."

Öyledir! Asla insancıl olmayan bir, geçiciliği malum bir pırıltının telaş tahakkümünden başka hiçbir şey yoktur baharda. Her şey delicesine güzeldir ve insan aklın sınırlarını aşan bir görkemin altında ezilir. O infilakın karşısında ruhunuzun kanadığını duymaktan başka yapacak hiçbir şey kalmamıştır! Doğa sizi kusmuştur ve her an, çaresizliğinizi, sınırlarınızı, o görkemin içinde tuttuğunuz değil tutmadığınız yeri, zavallılığınızı haykırarak rahmetinin intikamını almaktadır.

Bahar şiddettir!

Bu şiddeti aşmanın iki yolu vardır. İki tip insanın her birisi için ayrı ayrı geçerli olan iki yol.

Bunlardan birisi, bütün sonsuz güzelliklerin ya da güzellik sonsuzluklarının karşısında direnebilen tek şey simsiyah diye bilinen ölümdür. Her aşkınlık karşısında, insanın derin bir iç acısı duyması, gövdesinin ve hatta ruhunun boşanışı, onu öteleyeceğiniz son edim olan ölüme yaklaşmanın korkusundandır. Mükemmelin doruğundaki Yunan ve Rönesans sanatlarının, ölümü, kendi içlerinde değil dışlarında, bir duyum olarak yaşatmaları bu nedenledir?

Bahar, ölümün çağrısıdır.

Bu, ölümü istemek değildir. Çünkü, insan kendi ölümünü yaşayamaz ve öylelikle o bir kurtuluşa dönüşebilir. Oysa, insan bir sonsuzluğa ancak acı çekerek direnebilir; istediği yitmiştir, yokoluş sürecindeki ağırlı kanamadır. Onu gerçekleyecek şey, bilenler bilir ki ölümün eşleniği ve insanın kendisinden vazgeçişinin son eşiği olan şeydir, aşktır. Yalnızlığın, yokluğun var hükmünde oluşunun sonsuz kuytusunu olan aşk. İnsan onun içinde kalır ve kapanır, kendisinden kopuşunun ağrısı olarak yaşar onu. Onlar herhalde "mestane nukuş-i suver-i âleme baktık / Her birini bir özge temaşa ile geçtik" diyenler ve bahardan çok sonbaharla ilgili olanlardır.

Oysa, bir de ikinci yolu seçenler vardır. Kamçılanmış etin ve ayaklandırılmış kösnüllüğün uyardığı ilkel bir cinselliğin tutkusuna kendisini kaptıranlardır onlar. Gerçek bir cinselliğin bile ölüm dürtüsüyle iç içe olduğunu ve acının içinden yaşandığını da bilmezler; cinselliğin yokoluşla kurduğu sayrılı ilişkiden habersizdirler. Baharın hercalliği içinde gelgeç bir gönülün hevavü hevesiyle avunurlar. Kendilerini içinde yaşadıkları dünyanın çarpıntılarını bırakmakla ve o çarpıntı sularının önelerine getirip attıklarıyla yetinirler.

Bahar 'terahhum çağı' bekleyenlerin değildir, onlarındır; baharın yalancılığına kananlarındır. Aldanmak haklarıdır!